

Jo, det er det, jeg er bange for. Nu har man i det øvrige Land faaet Blikket aabnet for den Retning i Kirken, som man lukkede det for, da denne Virksomhed begyndte paa Vornholm, men den Tid turde ikke være fjern, da Udtalelserne kunde blive saa skarpe ligeoverfor Folkekirken, at det Samme ogsaa paa andre Steder kunde finde Sted, som er steet paa Vornholm, og hvad saa? Saa staae vi her med en Lov, hvorefter de Paagældende skulle jages ud af Kirken, og det skulle vi vogte os for. Jeg troer vel, at den høitærede Ministers Mening har dette ikke været; men jeg er bange for, at det vil blive Tilfældet, dersom denne Lov virkelig kommer til at træde i Kraft. Det er et Brud, vi paa alle mulige Maader skulle undgaae, fordi et Brud paa Folkekirklens Eenhed vil have sørgelige Følger for hele vort Folk. Vi trænge til al den Færd, vi kunne faae, og al den Enighed og Styrke, vi kunne opnaae; lader os derfor ikke kaste den religiøse Bevægelse med ind i de Stridigheder, som have bevæget og vel maae bevæge Folket. Jeg troer derfor, at naar jeg udtaler, at jeg her stiller mig paa det samme Standpunkt som ifjor ligeoverfor et lignende Lovforslag, og endnu mere gjør det ligeoverfor dette Forslag end ligeoverfor det, der var forelagt i forrige Samling, idet jeg nemlig maa erklære ikke at kunne gaae ind paa et saadant Lovforslag, har jeg hermed tilstrækkelig begrundet min Stilling til Sagen.

Lundbahl: Jeg betragter ikke Folkekirken som en Kirke, der først skal blive til Folkekirke i Fremtiden, men jeg betragter Folkekirken som en Kirke, der allerede er Folkekirke og har været det siden den 5te Juni 1849. Den har sin egne Ordning i Sognemenighederne ved befuldede Præster, det anordnede stedlige kirkelige Tilsyn og en øverste Kirkebestyrelse; jeg troer, at Ingen vil kunne nægte, at der ikke er Noget til Hinder for, at der til denne egne Form kan knytte sig et sandt kirkeligt og kristeligt Liv, og det er altsaa ikke en tom Form. Denne Folkekirke, som jeg altsaa anseer som noget virkelig Tilværende, som Folkekirke, er for Tiden aldeles umyndig og sat under Statens Børgemaal; den har ikke i sine egne Forhold nogen ordnet Maade, hvorpaa den kan komme

tilorde og være vis paa at komme tilorde. Den kan altsaa aldeles ikke hittede sig, den har ingen Stemme. Den har derimod, efter min Opfattelse, et Bøfte, et Tilfagn i den nuværende Grundlovs § 75, om at den skal have en særlig Forsatning; saaledes har jeg forstaaet det. Den skal have en Forsatning, og saalænge den ikke har en Forsatning, eller idetmindste saameget af en Forsatning, at den kan komme til at høres, og at det kan paavises, hvorledes den er at træffe, hvor den er, saalænge troer jeg den er — som jeg sagde før — aldeles umyndig ogsaa i de kirkelige Anliggender. Det er da min Mening, at medens den er i den Tilstand, bør der ikke lettelig, idetmindste ikke uden stor paatrængende Nødvendighed, foretages Skridt til at ordne Noget i Kirken, som vilde være af indgribende Betydning i dens Organisme. Idet det foreliggende Lovforslag gaaer ud paa Dannelsen af Valg- og Hjælpenigheder eller, som jeg maa sige tør benævne dem, Frimenigheder, og idet der derved indføres en forskjellig Menighedsdannelse, gaaer det ud paa Noget, som er væsentlig forskjellig fra, hvad der hidtil har fundet Sted. Den nuværende Menighedsdannelse kan man maaskee benævne den stedlige eller locale — jeg tager det ikke saa nøie med Udtrykket — men den grunder sig jo paa den territoriale Inddeling af Landet, og i Reglen høre alle de, som leve i det samme Sogn, til Menigheden. Dette Udkast til Lov om Frimenigheder indfører en ganske anden Menighedsdannelse, nemlig saaledes, at Foreninger slutte sig sammen for at udgjøre Menigheder og selv at vælge Præsterne dertil. Det er noget helt forskjelligt; her er en principielt forskjellig Organisation og Menighedsdannelse.

Rettelser i Winthers Foredrag.

- Sp. 61, Lin. 5 f. n.: „til Udskiftelsen“ L.: „ved Siden af Udskiftelsen“
 — 67, Lin. 12 f. o.: „i Privates“ L.: „i Statens“
 — 68, — 26 — „Saar“ L.: „Svar“
 — — 30 — „Landemodsager“ L.: Landemodsager“
 — 141, Lin. 18 f. n.: „Penstener“ L.: „Cautioner“